

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v naški ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Od Rodeža do Kajfeža.

Izpod naših gor, 24. okt. 1884.

Skro vsi slovenski, nemški in drugi časniki so svetu naznanili, kako je goriška policija in za njo slavna c. k. ajdovska žandarmerija našega rojaka g. Janka Stibila-Vukasoviča preganjala od Rodeža do Kajfeža, ter mu s tem ogenila najslajši trenutek njegovega življenja, da ga je iz domače hiše, izmed njegovih dragih, tako rekoč iz maternega naročja vzdignila, kamor se je bil po tolikih viharjih borbah in prestanih mukah veseli zopet srečno povrnil.

Goriški policiji se toliko ne čudimo, — pač pa občudujemo in pomilujemo sl. c. k. žandarmerijo ajdovsko, ki se je s tem postopanjem malo proslavila. In kaj je tega krivo? Ali so oblastva žandarstvu naznanila, da je zoper Stibila javna potira preklicana, nam ni znano. Če se pa tudi to ni zgodilo, žandarmerija ajdovska, v katere nadzorovalnem okraju se nahaja rojstni dom Stibilov, bi se bila morala že davno prepričati, kje in kaj je sedaj Stibil, in zvedela bi bila od vsakega vipavskega otroka, da imenovani naš rojak je sedaj srbski nadporočnik, na kar bi bila nje dolžnost o pravem času poizvedeti, ali je najvišji ukaz, s katerim je presviti cesar vse v srbsko vojsko kot oficirji prestopivše Avstrijce pomilostil ter jim nenadlegovano vrnitev v domovino zagotovil, tudi za Stibila veljavna. Prav tako je bilo vsakemu zavednemu Vipavcu znano, da g. Stibil je bil od Njegovega Veličanstva na prošnjo svoje matere še posebe pomilosten. Če pa vse to ni bilo žandarmeriji znano, prinesel je „Slovenski Narod“, kateri se tudi v ajdovskih kavarnah in boljših hišah nahaja, nekoliko danj poprej novice, da se srbski nadporočnik Stibil-Vukasovič se svojim tovarišem v polnej srbski oficirski opravi havi pri svojih prijateljih v Ljubljani in da misli potem svoj rojstni kraj na Vipavskem obiskati. Če zna kateri žandar slovenski čitati in če se mu ne zdi pregreha slovenski list v roke vzeti, lahko bi bil tudi na to prišel, da se je treba hitro prepričati, kako je to, da Stibil v polnej srbski uniformi tako prosto skozi Avstrijo maršira. Če bi bila žandarmerija vse to strogo v evidenci (razvidnosti) držala, konec bi bilo besedi; velečenjeni častnik sosednje države bi se bil prosto med svojimi rojaki zabavljati in veljava slavnega žandarskega instituta bi ne bila nič zgubila. Tako se bo pa našemu žandarstvu ta slaba evidenca njegovih opravil ne le v naši državi, ampak tem ostreje onkraj meje očitala.

Takih in jednakih nezgod je pa večidel kriva svojeglavnost višjih oblastev. Na Primorskem so večinoma žandarji ptujbi narodnosti nastanjeni, kateri našega jezika malo ali nič ne razumejo in katerim se

naš narod opisuje od naših nasprotnikov kot na pol divji. Tedaj se vé da ne moremo pričakovati od njih ljubezni do naroda, med katerim živé, in zaradi neznanosti jezika ne morejo seznaniti se z našimi odnošaji; zato bi bilo čudo, ako bi bili vneti za čast naroda, kateri jih živi. Če je narod ali kateri naš veljaven mož razžaljen, slišijo od te ali one strani: „naj bo, saj je na pol divji, brez omike, brez veljave.“ Taki govori ne ostanejo brez utisa, ker ne morejo. Lanska „Soča“ je v svoji 51. številki opisavala, da je bilo posebno mnogo laških Tirolcev in čeških Nemcev poklicanih v deželo, da nas ukroté, kakor da ne bi imel naš narod dovolj zato sposobnih mož.

Ker smo ravno pri tem, hočemo razmere primorskega žandarstva (če nam bo dovoljeno) nekoliko natančneje opisati, kakor nam jih je naš zanesljiv prijatelj (bivši žandar) pripovedoval. Pred desetimi leti in tudi pozneje, ko sem bil sam ud c. k. žandarskega zavoda, so se slovenski mladeniči brez znanosti drugih jezikov v to krdelo sprejemali ter so se slovenski podučevali. Izjeme gledé narodnosti in jezika se niso javno nikdar pokazale razen pri avanciranji, na kar pa Slovenec še nikdar mislil ni. Ta stvar se je pa bivšema deželncema in oddelnemu poveljniku zdela neumestna ter sta sklenila baje z razlogom, da „manjka učnih močij“ (ker ni nihče slovenski razumel), slovenski poduk popolnoma izključiti, kar se jima je tudi v kratkem posrečilo. Zraven tega je bil izdan ukaz, da naj se slovenski prosilci, kateri niso sposobni, da bi se v nemškem ali laškem jeziku postave učili, kar naravnost zavrnejo. Od tistega časa so začeli celi transporti tirolskih Lahov in pemskih Nemcev v deželo prihajati in so se večkrat v popolnoma slovenskih pokrajnah po cele postaje takih žandarjev nastavile, izmed katerih ni nobeden znal slovenski. Tako se še dan danes tu pa tam nahaja.

Še le potem ko je sedanji vrli po vsem pravični in v svoji stroki nepresegljivi deželni poveljnik g. major Gallina deželno poveljništvo prevzel, ter se je že pri prvem razgledu svoje dežele natanko prepričal, da se razen v Furlaniji in nekaterih primorskih mestih izključljivo le slovenski govori, in da je vsakemu žandarju za izvrševanje njegove pretežke službe znanje slovenskega jezika neobhodno potrebuo, ter je uvidel, da večina njegovih žandarjev tega ne razume, sklenil je, to napako popraviti, ter je prosil — kakor pravijo — c. k. ministerstvo, naj mu dovoli sprejemati v zavod tudi take prositelje, kateri so če tudi samo slovenskega jezika zadostno zmožni, vedoč, da Slovenec se v teku časa tudi drugih jezikov, ako je potrebno, kmalu privadi, ter naj se mu dodá vsaj eden podoficir, kateri bi mogel slovensko podučevati. Izrazil se je tudi ta g. poveljnik pri nekeji priliki: „Ako more Nемеc ali Italijan samo s svojim maternim je-

zikom v tej deželi dobro opravljati svojo službo, opravljaj jo bo lahko tudi Slovan, če tudi je le slovenskega jezika zmožen.“ Ali ni to hvalevredna izjava tega velečenjenega gospoda?

Kakor sem pozneje slišal, ministerstvo te prošnje ni uslišalo, kar je iz tega razvidno, da pri žandarskem podučnem oddelku v Trstu nimajo še inštruktorja, kateri bi mogel slovenski podučevati.

Pošteni in pravični gosp. deželni poveljnik pa, če vidi vrlega slovenskega mladeniča, ga le rad sprejme; ali kaj si koristi? Revče se ubiva s zuhimi paragrafi, dokler se ne naveliča in se službi odpove, ako se ne poslovi „radi duševne nezmožnosti,“ ali pa se oddeli na kako postajo, kjer ga nima kdo dalje v materinščini podučevati. Tako ostane večni trpin in pa — trdoglavec.

Pa tudi potrebnih učnih pripomočkov še nimajo, ker zbirka postav in ministerskih ukazov, kakorčna se v vseh drugih jezikih nahaja, na slovenski jezik ni še prestavljena.

Skrajni čas bi bil, da bi veljavni možje tudi na to stran svoj pozor obrnili v čast in korist najvišje službe in — naroda.

Nekoliko opomb o kmetijskih razstavah.

(Konec.)

Tudi pri razstavi kmetijskih pridelkov ni bilo mogoče predmetov natančno pregledati, ker tudi tukaj je bilo vsakemu brez razločka dovoljeno vstopiti, ne da bi vstopnino plačal.

Razstava kmetijskih pridelkov je bila v občo dobro urejena in mnogi, ki so imeli priliko, da so si ogledali take razstave v Trstu, Gradcu in drugod, so trdili, da niso nič ali vsaj ne veliko boljših in lepših pridelkov, posebno sadja, videli razstavljenih po drugih razstavah.

Med vsomi razstavljalci, kakor je uže „Soča“ o svojem času omenila, odlikoval se je pa gotovo oddelek gospoda Stieglerja, oskrbnika pri prevzvišenem gospodu grafu Coroninju v St. Petru pri Gorici, toliko po izborni uredbi, kolikor po razstavljenih predmetih (pridelkih).

Tudi je bilo pri njegovem oddelku videti 12 raznih načinov požahntjevanja drevcev, kar je bilo gotovo jako podučljivo za vsacega, ki se količkaj s sadjarstvom ukvarja. Pri njegovem oddelku so bila pri sadju tudi vsa prava imena, kar se pri mnogih razstavljalcih ni moglo reči, ker so stavili imena, kakor se jim je poljubilo ali pa jih celo niso stavili. Izgledov ne manjka.

LISTEK.

Trentarske pripovedke.

Ekspozitura (podžupnija) v Trenti.

Leta 1858. 11. oktobra bila je ustanovljena ekspozitura v Trenti. Na prošnjo prevzvišenega knez nadškofa Franca Ksaverja Lušina je bilo dovolilo dne 26. oktobra l. 1853. Njegovo Veličanstvo, presviti cesar, da se ustanovi v Trenti posebna duhovnija. Ta čas je bilo tudi prisojeno iz verskega zaloga: a) za plačo duhovniku 300 gl., b) za vzdrževanje cerkve 50 gl., c) za cerkvenika 24 gl. na leto in d) za sezidanje duhovnišča 1771 gl. 36¼ kr.

Novo duhovnišče začeli so takoj zidati in zgradili so je v 2 letih. Zidano je prav na tistem mestu, kjer je stal nekedanji grad, samo da ni tako obširno. S porušenim zidovjem so zravili prostor pred stanovanjem; nekaj so ga porabili tudi pri zidani cerkvenih stopnic. Takratni župan je izgubil pri tem zidani 300, po drugih 700 gl. Kako to? Ni-li imel tajnika, razen svoje glave? Morebiti je pa tajnik kaj

zakrivil? — Po drugih so komisije veliko svedle; hodili so bajé gospodje iz Gorice toliko časa ogledovat, kako raste trentarski farovž, dokler je bilo kaj okroglega. Za jeden pohod iz Gorice je inženir baje računil po 70 gl.

Prvi duhoven-ekspozit ali kaplan je bil tu g. Janez Kravana ja. Nastopil je svojo službo 1. novembra 1858. ter jo je oskrboval do 1. septembra 1864.

O tem času, menda leta 1864., so prekrstili pri nas ekspozite v vikarje ali podžupnike. Sedanji podžupnik je šesti samostojen duhovcu od l. 1858. A večkrat je tu podžupnijski sedež izprazen, kar ni v dobiček dušnemu pastirstvu, in takrat oskrbujejo Trentarje zopet soški kurati. Od leta 1858. ni bilo v Trenti duhovna: od 1. sept. 1864. do 1. nov. 1867. — od 14. jul. 1869. do 26. jul. 1870. — od 14. apr. 1877. do 15. okt. 1880. — Ko je čakal spis belega dne, bil je sedež zopet izprazen meseca juija t. l. in je ostal prazen do zdaj, ko se je imenoval „nov vikar.“

Trentarska cerkvena nima nikakega zunanega znamenja, po katerem bi se mogla ločiti od drugih hiš. Dva majhna zvana sta le pod streho pripeta. Go-

dilo se je, da so šli ljudje mimo cerkve, a potlej po-praševali: „Kje pa je cerkev?“

Njegovo Veličanstvo, presviti cesar, ni pozabil naše cerkvice o svojem prihodu na Goriško; podelil je za-njo 80 gl. Tako je Njegova Cesarost dvakratni dobrotnik naši cerkvi. Božja pomoč blagemu vladarju!

Oni „trn Kristov“ se hrani v sreberni kazalnici. Trn je dolg 6 cm., debel pa 3 mm., barvo je rujavkaste. G. V. mi je pisal, da je prav podoben onemu, ki ga je videl v Rimu. Avtentike (spričevala) pa nima. (Škoda, da nima „avtnje-avthe“, pravi Trentar.)

Božja pot v Trenti se je pa pozabila; le Bolčani ali Kranjci še pridejo včasih, zlasti o sv. Ani in o Mali Gospojnici. Pač, tudi Sočani hodijo v Trento dežja prosit in ga navadno tudi izprosijo.

Ljudstvo pa pravi: Ali je potreba, da je naša cerkev (in mi) tako uboga in revna? Saj imamo vendar tu „Kristov trn“; kako lahko bi bila tu sloveča božja pot? Pa nikdo nič ne stori!

Ker se bojim očitovanj, zato kličem: „Ljudje božji, ki vas je Bog blagoslovil, posodite nekoliko tega Bogu in M. Devici. Pomagajte, da se Trentarju izpolni želje; pomagajte, da trentarska cerkvena bo več revna!“

Podkljukar.

Ne morem popisati veselja, ki je zavladovalo v nemškutarjskih krogih, ko se je raznesla novica o tej obsodbi. Nekateri možakarji bili so veselja kar pijani; a nikdo ni toliko govoril o sodnijski obravnavi, kolikor o kazni in mogočih njenih nasledkih. Neka strau, katera priganja dr. Gregorca uže od nekdanj, hotelja je v resnici to priliko porabiti, a ni se ji posrečilo. Kaj pride iz tega, ne vem; ali obžalovanja vredne so take razmere na vsak način. Med tem je dr. Gregorec pomiloščen: pravni povod proti njemu je odpadel; narod se tega veseli, nemškutarji pa pobešajo glave in nadlegujejo vrliga rodoljuba z brezštevilnimi srano-tilnimi pismi. Dokler se bodo štajerski Slovenci zavedali svoje narodnosti, bodo s častjo in hvaležnostjo izgovarjali ime svojega rojaka, dr. L. Gregorca.

Koper, 26. okt. — Kakor ste že zadnjič v „Soči“ omenili, je vendar vlada za las oči odprla, ter dala našemu mestnemu zastopu „poštni list.“ Slavljene laškega politikarja Combija je res presežalo vse meje. Nameravali so postaviti v mestnej municipalnej dvorani Combijev kip namesto cesarjeve podobe. Prekrstiti so hoteli ulico „Via Ferdinanda“ (katero so bili Koperci pri nekem obisku cesarja Ferdinanda krstili na ime tega ljubljenega vladarja) v „Via Combi“ in dr. Gambini je hotel v zadnji seji se svojim govorom — katerega je tudi njegova „Patria“ na prvem mestu z lapidarnimi črkami ponatisnila — dokazati, da se zaželjena rešitev že bliža, ker je njih pajdaš sedaj v nebesih že to odrešitev izprosil. In res, kako hitra je božja pomoč, kadar jo izprosi kaka irredentovska duša pred božjim obličjem. V 48 urah bil je rešen Gambini in z njim cela raprežentanza (občinski zastop) teškega zupanskega posla. Še večje breme se je pa odvalilo ubogim meščanom, ker so se rešili Gambinija in njegovih pajdašev. To je rešitev, katero je izprosil „nostro concittadino Carlo Combi nel cielo“ (naš so-meščan Karol Combi v nebesih).

Vi ste prepričani, da pridejo prav tisti moške zopet v zbor; mi smo pa prepričani, da ne, za zdaj ne, vsaj kolovodje ne. V drugem in tretjem redu zmagamo mi, v prvem se bodo pa gospodje med seboj kresali. Nižje ljudstvo je zadovoljno, da se je tako zgodilo, hvah Boga in si želi vladnega komisarja, da bi ctesel prah se starih protokolov ter zboljšal gmo-tno stanje. V Pobegih so napravili danes veselico ter natakneli slovensko zastavo v znamenje odrešenja. Ljudstvo nižjega stanu v Kopru je mirno, pošteno in udano našej milej Avstriji. Le krivo je obsojeno zaradi nekaterih talmigrofov (po imenu grofov), doktorjev, zakonitih pisarjev, brivcev, škartosetov (postopačev) in delom gimnazijske golobrade druhali. Nižje ljudstvo se dobro spominja dobrot, katere uživa od avstrijske vlade pa salinah, kaznilnic, tolikih šolah in uradih. To pri-naša Kopra dobička, s tem se nad polovico Koprčanov živi in ti vedo dobro, da če jim Avstrija to odvzame (kar se lahko zgodi), ubogi Koper. Ljudstvo pa tudi vé, kako se onkraj široke luže v obljubljeni deželi iz sardele, ki je nad ognjem obešena, med cedi, v katerem cela laška družina od daleč polento moči, če jo ima. — Zato pa ostane večina koprškega prebi-valstva le Avstriji zvesta.

V Ljubljani, 23. oktobra 1884. — Mirno, kakor umrje jetični človek, zatisnil je ravnokar oči, recimo brez — okolišev, kratkovidne svoje oči deželni zbor kranjski, in kakor zalostni pogrebci, razkropili so se gospodje poslanci na vse štiri svetovne strani! In če bi uradna „Laibacher Zeitung“ v ponedeljek ne bila potolkla na znani plemeniti boben, morda bi še dandanes ne vedeli, da nimamo več deželnega zbora v svoji sredi. Kaj so storili in dognali očetje deželni poslanci v zadnji zborbi, o tem bode poročala nekdanj zgodovina; to poročilo pa bode brez dvojbe toliko temeljitejša, ker sedi v zbornici največji zgodovinar, ki je kdaj travo tlačil pod slovenskim solncem. V tem oziru smo tedaj lahko mirni! Toliko pa smemo trditi, da delovanje tega deželnega zbora ni bilo ra-dikalno, kar pa je gotovo vseč gospodu baronu in celemu njegovemu notranjskemu sorodništvu, ki je za to leto že rešilo vladni sistem v vojvodini Kranjski. Tudi to smemo trditi, da deželni zbor za na-predok narodne ideje v zadnji svoji zborbi čisto nič ni storil, kar je zopet go-tovo najbolj vseč gospodu baronu, ki je tudi letos rešil z znanimi 600 goldinarji zatirano nemštvo na Kranjskem.

Ali o vsem tem bi niti ne govorili, ker smo že poprej vedeli, iz kakega voska so zlihi naši poslanci. Prve dni, ko je še vitez Schneid živel, napravljali smo si upe, in to tem bolj, ko smo iz ust nekaterih poslancev, ki so svoje dni vselej nekaj Nemcev s kostmi in lasmi za kosilo suedli, čuli, da se hočejo krepko na rob postaviti nepotrebni potrat 600 goldinarjev, itd. Sedaj, ko se je glasovalo, odpirali so usta najglasnejše ravno ti gospodje. Nekateri miroljubne duše so se oklepale s cvetočimi upi interpelacije, ki jo je poslanec notranjski stresel iz mogočnega svojega rokava ter z njo zahteval odgovor o znanem ukazu deželnega šolskega sveta, s katerim so se čez noč ponemčile ljubljanskega mesta osnovne šole. Govori

se pa, na čegav ukaz bi bil gospod Obresa predlagal to interpelacijo in s kom bi jo bil skupno redigoval. Kaj je na tem, nočemo preiskovati; vendar komur kaj takega ugaja, roditi se je moral — reci-mo v Hrenovicah, kjer ga je krstil nezmotljivi župnik, ki je v zadnji zborbi s tako odlično zgovernostjo branil svobodo notranjske volitve.

Kratko rečeno: Tožna, ali vendar ute-meljena resnica je, da slovenska na-rodnost od tega rahlega, mehkega de-želnega zbora ničesar več upati ne mo-re. Jeden družega se držita na nogah: gospod baron deželni zbor, deželni zbor pa gospoda barona! Roka umiva roko! Ko ne bode več vode, pa bode konec u-mivanju in potem izgubimo oboje: gos-poda barona in pa deželni zbor!

O deželnem zboru ne bi bili spregovorili bese-dice, da niso uradni pisarji zatrobili v svet, da je naj-večja zasluga deželnega zbora tista prečudna in go-reča ljubezen, ki je vezala v tej zborbi narodno ve-čino z nemško manjšino! Bili sta večina in manjšina kakor znana dvojčka siameška!

Ali je res tako? Bog ne daj! To je največji humbug, ki ga podajejo sedaj oficijozni in oficijalni listi potrpežljivim Slovincem. Pač pa je resnica, da se niso čisto nič izpremenili ti kranjski Slutvonemci! In gospod baron Apfaltrern še ni v nobeni prejšnji zborbi s tako jasnim zaničevanjem govoril o deželnem odboru in narodni večini sploh, kakor ravno letos! In gospod Dragotin Deschmann, in gosp. Luckmann in pred vsem gorenski baron Schwegel — ali res ve-ruje kdo med nami, da je s takimi elementi mogoče složno delovanje, ki bi količkaj hasnilo slo-venski narodnosti! Nel in tisočkrat ne! To oficijalno in oficijozno kričanje pa je sramotno za na-rod slovenski. Če vedno naglašate, kolike vrednosti je ljubezen gospoda barona Apfaltrerna, potem posredno pripoznavate, da dežela kranjska brez križkega baro-na ne mora ničesar opraviti.

Ljubezen naših Nemcev nam do sedaj še ni nik-dar služila v prid, in če hočejo biti naši prijaci, morali bodemo na golih kolenih Boga prositi, da bi nas hitro rešil taci prijateljev! Zategadelj molčite nam o ti ljubezni! Pač res je, da so se naši gospod-je poslanci o vsaki priliki obežali nemški manjšini okrog vratu ter beračili pri nji, da bi ne zapustila visoke zbornice. Ali bode dežela imela kaj od tega, ne verujemo; za trdno pa smo prepričani, da sloven-ska narodnost ne bo imela od tega klečplaznja prav nič! In to je, kar smo hoteli naglašati!

Politični pregled.

V ponedeljek sešle so se v Budapešti av-strijsko-ogerske delegacije. Avstrijske delegacije izvolile so dr. Smolko jednoglasno za predsed-nika, baron Česki-ja za podpredsednika, oger-skim delegacijam bo predsedoval grof Tisza, pod-predsednik jim je Szlavij. Nagovor predsednika Smolke je brez politične barve, dočim je grof Tisza vplel v svoj nagovor nekoliko političnih fraz brez prave barve. V torek je sprejel cesar najprej avstrijske in potem ogerske delegacije ter odgovarjajoč na nagovor predsednikov rekel je: „Lansko leto izražena želja, da se ohrani mir, spolnila se je, kakor se vidi. Tudi zana-prej smemo upati na dobo miru, nemočnega dela in razvijajočega ljudskega blagostanja. Odo-nošaji z vsemi evropskimi vlastmi, osobito s so-sednimi državami, so najprijaznejši. Zadnji se-stanek z ruskim carom in nemškim cesarjem ni mi le dal prilike za ponovljenje srčne razmere s cesarsko rusko hišo, temveč priča ob jednem tudi, da so vladarji in njih vlade v popolnem soglasji, da se za blagor narodov toliko potrebni mir ohrani in zagotovi. Soglasje carjev, oprto na pogodbe in vzajemno zaupanje, naj bode mo-gočno poroštvo miru, katerega blagodejni na-sledki bodo po prepričanji cesarjevem vsem na-rodom v korist.“ Nadalje pravi cesar, da je vlada zmanjšala potrebščine za vojsko z ozirom na slabo finančno stanje, kolikor to okoliščine dopuščajo. V razvoji Bosne in Hercegovine je zopet zaznamovati lep napredek. Kredit za vo-jake v teh deželah se je zmanjšal, donesek za tamošnjo upravo se tudi letos ne bo zahteval.

Delegacijam predloženi proračun kaže, da bo skupnih stroškov 116 milijonov gld.; ako se odračunijo carinski dohodki, ostane skupne po-trebščine le nekaj čez 97 milijonov, tako da za-dene Avstrijo vsota 67 milijonov.

Delegacije in dogodki v hrvaškem saboru obračajo vsa pozornost notranje politike na se.

Gledé notranje politike nam je še dodati, da je bil v nedeljo zaključen tudi tržaški — zadnji — deželni zbor. Nedeljska seja je bila mirna, na dnevnem redu je bilo več manj važnih predlo-gov, važni predlogi pa, ki bi bili pouzročili leh-ko hrup na galeriji, niso se obravnavali. Sem spada volilna reforma, ki se je zavrgla, odboru se je pa naročilo, naj predloži prihodnje leto nov načrt na širjej podlagi. Tudi razprava o znani resoluciji gledé prostega razvijanja zastav je zgimla raz dnevni red.

Poročali smo ob svojem času, da so bili voljeni v Belgiji v državni zbor večinoma kon-servativci ter da je moralo liberalno minister-stvo odstopiti. A ker so poslednje občinske vo-litve za konservativno stranko neugodno izpale, dalo je sedanje ministerstvo ostavko in sestavilo se je novo, tudi konservativno ministerstvo pod predsednikom Bernertom. Boj med strankama suče se sedaj najbolj okolo novega šolskega za-kona.

Na Nemškem vršijo se te dni volitve v dr-žavni zbor. Dosedaj je znanih le nekaj nad sto volitev. Volitve so liberalcem precej neugodne, skoro povsod se opazuje, da je liberalnih glasov vedno manj, socialističnih pa vedno več. — Ka-kor se kaže, ne misli nemški cesar priznati pra-vic vojvode Kumberlandskega na brunšviski pre-stol. Nemški listi pišejo, da Prusija nikdar ne pusti, da bi sin hanoveranskega kralja postal brunšviski vojvoda. Prusija je bila vedno jed-naka: „moč pred pravico“.

Domače in razne vesti.

Prečastiti gospod dr. Ivan Flapp, profes-sor cerkvenega prava na goriškem bogoslovskem uč-lišči, knez nadškofov konsistorijalni svetovalec, ud de-želnega šolskega sveta goriškega, imenovan je od Nje-govega Velicanstva, presvitlega cesarja, poreško-puljski škof. Dr. Flapp se je porodil v Korminu na italijan-ski meji 28. aprila 1845, ljudske in srednje šole, kakor tudi bogoslovje, dovršil je v Gorici, kjer je bil 7 let rejenc deškega semenišča; v mašnika je bil posvečen 19. sept. 1868. Eno leto bil je prefekt v de-škem semenišči, potem je šel na Dunaj, kjer je kot Avgustinejec nadaljeval bogoslovsko študije in dose-gel naslov doktorja bogoslovja. V Gorico vrnivši se bil je blizu pol leta vikar v prvostolni cerkvi, potem špirtual in slednjič 8 let profesor v bogoslovji. Zada-njega pol leta se je marljivo učil hrvaščino; s slo-venščino se je bavil že prej.

V goriškem bogoslovskem semenišči bo-do slavili prihodnji teden tristoletnico smrti sv. Ka-rola Boromeja, kardinala in škofa milanskega, kateremu je posvečena semeniška cerkev. V torek 4. novembra ob 8^h, bo imel milostljivi gospod knezo-nadškof v omenjeni cerkvi slovesno pontifikalno mašo. Prednji večer in tistega popoldne bodo v nji slovesne večernice, skoz vso osmino pa blagoslov in litanije.

Imenovanja. Ignacij Rebek, asistent pri c. k. poštno-hranilničnem uradu na Dunaji, imenovan je oficjal. Našim deželanom ni znan le kot rojak, ampak tudi kot spreten prelagatelj, ki je pripomogel, da se je naše ljudstvo seznanilo z uredbo in upravo poštnih hranilnic. Čestitamo. — Mohor Velicogna, asistent pri deželni računarnji v Gorici, postal je de-želni blagajnik (denarničar) goriški. — Viljem Schiff je potrjen od visokega c. k. ministerstva kot začasni vodja obrtnjski nadaljevalni šoli v Gorici. — G. Blar-zino dobil je tajnikovo službo pri c. k. kupčijski in obrtnjski zbornici goriški. — Gospodična Olga Fabi-jani, izprašana učiteljska kandidatinja, dobila je služ-bo v Devinu.

Duhovske premembe. Č. g. Adam Zanetti, novomašnik, postal je tretji kaplan v Flumicellu; č. g. Andrej Žnidarčič mlajši, do zdaj v začasnem pokoji, kaplan v Vilessu. Prihodnje nedeljo bota po-svečena v mašnika goriška bogoslovca četrtoletnika č. g. Anton Bratina iz Ustij pri Ajdovščini in Jožef Fabijan iz Ribenberka. Prvi bo imel novo mašo v rojstnem kraju v nedeljo 9. novembra, drugi pa v semeniški kapeli 4. nov.

Gosp. prof. Povše je naznanil dež. odboru, da mora zaradi boleznj svojo službo kot vodja kmet. šole odložiti.

Ministerstvo kmetijstva je za tekoče leto v prospah kmetijstva na Goriškem še sledeče podpore dovolilo: 500 gl. za razstavo sadja, vina itd., 300 gl. za zalogo kmetijskih strojev in orodja; 1500 gl. za nakup bikov, 200 gl. v povzdigo vinjereje in 300 gl. za melj-oranje (zbojšanja).

Zastavljavnica in ž njo združena hranilnica, ustanovljena po grofa Thurnu, v Gorici je izdala sklep račun za leto 1883. Iz njega povzamemo, da je imel ta zavod omenjega leta 1,879.893 gl. 13 1/2 aktivnih in 1,749.204 gl. 76 1/2 kr. pasivnih zastankov, čistega premoženja pa 130.688 gl. 37 kr., in sicer ustanovniška kapitala 82.242 gl. 29 kr., vrednost inventarja 48.446 gl. 08 kr. — Čistega dobička je imel ta zavod omenjenega leta 17.276 gl. 61 1/2 kr. Od tega je bilo potrošenih za popravo paslopja 7.552 gl. 55 kr., ustanovnemu kapitalu se je prišlo 1.948 gl. 81 1/2 kr., ubogim se je razdelilo 5.300 gl., rezervnemu zalogu za morebitne zgube se je prišlo 2.495 gl. 25 kr.

Ana Schaffenhauer, mati umirovljenega gimnazjskega vodje Franca Sch., umrla je 29. t. m. v nenavadno visoki starosti. Rojena je bila 11. novembra 1784. in je živela torej malo da ne 100 let. Pokopali so jo danes popoldne ob 2 urah.

Preskušnje na deželni kmetijski šoli za preteklo polletje so se vršile 29. t. m. prav dobrim uspehom. G. voditelj Fr. Povše je izpraševal: kletarstvo, svilorejo ter kmetijstvu škodljive in koristne živali, pristav g. Fr. Žepič pa: praktično geometrijo, fiziko, organsko kemijo in gozdnarstvo. Navzoči so bili sledeči gospodje: deželni glavar grof Coronini, deželna odbornika Ivan Gasser in dr. Abram, dekan Kobal, dr. Al. Rojic, g. Forčić in drugi.

O deželnem šolskem nadzorniku za ljudske šole vojvodine Kranjske raznašajo se razne vesti. „Slov. Narod“ od 28. t. m. pravi, da je za to mesto odmenjen Andrej Marušič, profesor veroznanstva na c. k. gimnaziji v Gorici. O tem gospodu se pripoveduje mnogo lepega, ali v privatnih krogih se utrjuje vest, da deželni šolski nadzornik bo imenovan neki g. Hrovat, bivši hišni učitelj v neki visoki družini, zdaj vodja tukajšnje (ljubljanske) izobraževalnice, a na njegovo mesto da pride g. vitez Gariboldi, učitelj na tukajšnjem c. k. učiteljskem izobraževališči. Ne vemo, ali se imenovanje tako izvrši — celo upamo, da ne; ali pomenljivo je za Kranjske razmere, da morejo take govornice nastati, da jih resni možje verujejo in da se nikomur ne zdi nemogoče ali neverjetno, da bi se uresničile. Tužna majka Slovenija, kako je tvoje srce!

Preskušnje v dosego učiteljske sposobnosti, ki se je vršila ta mesec v Gorici, opravilo je 8 kandidatov, med njimi tri Slovenke in sicer gospodične: Cazačura v Renčah, Kren na Štajerskem, Pitamic v Sežani.

Čudne prikazni v Trstu ponavljajo se v novjšem času; 20. oktobra vršile so se pri deželni sodnji štiri obrovne radi veleizdaje ali pa radi razžaljenja presvetlega cesarja. Trije zatoženci bili so krivi spoznani in obsojeni, in sicer Josipina Scherianz (že trikrat kaznovana) na dve leti in pol težke ječe, E. Juliani (italijanski podanik) na 6 mesecev, čevljar Rosanz pa na 4, dočim je bil neki Schiavon oproščen radi pomanjkanja pri. Naznanja se, da pride v kratkem zopet več enakih obravnav na vrsto.

„Hrvatska Vila“, ilustrovan hrvatski list, izhaja vsak teden na dveh polah velike oblike in stane po pošti za vse leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr., posamezne številke po 25 kr. Prejšnje tri tečaje dobijo naročniki po znižani ceni (za 12 gl. namesto 20). Vsebinska lista bila je uže do zdaj raznovrstna in izbrana, a v novem četrtem tečaju pričel bo list v vsaki številki tudi glasbo. Slovencem, ki želijo hrvaškega berila, toplo priporočamo ta na vsako stran dobro uredovani list.

Listnica uredništva. G. B. v Gorici: Hvala; oglašite se večkrat. — G. J.-ov: Kakor vidite, porabili; pa še kedaj. Zdravstvujte. — G. dopisniku s Tolm.: Dobro; nadaljujte in marsikdo vam bo hvaležen.

Poslano.

„Soča“, je v 43. številki letošnjega tečaja dopis iz Komna prinesla, v katerem dopisnik šalivo naznanja da so nekteri Tomačevci po neki nemški ciganki zapeljati dali po velikem v cerkvi Marije device Ober-slajunke zakopanem zakladu iskati in sicer potem ko so se bili pri tukajšnjem A. F. napili in najeli in s potrebnem orodjem prividili.

Ker bi vtegnil kedo misliti da se je to v družtvu ali saj s porazumljenjem podpisane starešine dogodilo, in posebno da so se omenjeni vraževerci v njegove hiši k temu zares čudnem predzetju s pijačo in z orodjem pripravljali — prisiljen je tu javno izreči: da je njemu vse ono, kar je dopisnik v 43. številki „Soče“, razglasil, popolnem neznano bilo dokler nij dotičen dopis prečital.

Iz tega sledi torej nemožnost da bi se bil on v družtvu rečenih zakladokopov nahajal, in da bi se bili poslednji v njegove hiši shajali.

Zategadel je dopisnik zgoraj navedenega naznanila naprosen: naj blagovoli ono osebo, v hiši katere

so se te priprave vršile, v prihodnji „Soči“, s polnem inenom nazniniti, drugače bi podpisan prisiljen njega za obrekovalca ovaditi.

V Tomačevci dne 29. oktobra 1884.

A. F. starešina.

RAZGLAS.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici dobiva se po navadni tržni ceni za seme posebno priporočljivo blago:

Korua (krompir) **Champion** po 3 kr. kilo, koruza **pignoleto** po 9 kr. kilo, razne sorte **amerikanske koruze** po 9 kr. kilo, **japonska ajda** po 8 kr. kilo.

Naročila sprejema

vodstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole.

Prodaja gnoja.

Najboljši gnoj pošilja se iz Trsta po železnici pod ugodnimi pogoji. Več o tem zve se pri g. A. Ederle-tu v Gorici, Corso Francesco Giuseppe, 39.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To pripristo in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudoviteše želodčne bolesi. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glitam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje sreter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omejenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni G. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Alojzij Bader

svečar v Gorici, na Travniku prodaja voščeno platno za altarje,

ki je prevlečeno s pravim bučelnim voskom, kakor zahtevajo cerkvene določbe. Blago pristno in dobro; cena prav nizka.

ODPRT JE RESTAURANT DREHER

na Travniku, h. št. 16.

Da bi zadostil želji, katero so mnogi izrekli, odločil sem se odpreti

NOV RESTAVRANT,

v katerem se bo prodajalo izključljivo le moje

Marčno pivo iz Klein-Schwechat-a.

Izročil sem točenje spretnemu krčmarju, gospodu Antonu Zindler-ju, ki bo znal pridobiti si naklonjenost slavnega občinstva z dobrimi vini, z izvrstno kuhinjo in z vestno postrežbo po prav nizkih cenah.

V nadi, da se dobrohotno pozdravi tudi to moje podjetje, podpisujem se

z odličnim spoštovanjem
A. DREHER.

V Gorici, 22. oktobra 1884.

V imenovanem Restavrantu bo vsako nedeljo in sredo glasben koncert tukajšnje vojaške godbe.

Izdajatelj in odgovorni urednik: M. KORŠIČ. — Tiska; „Hilarijanska tiskarna“ v Gorici.

Salonska oblačila gold. 25-65.

ZALOGA

robe in novih oblek

po poštenu ceni za vsak stan

duhovski, vojaški, civilni.

Kar se naročuje, se prav hitro izdelava

V LASTNI KROJAČNICI.

Obrazci se pošiljajo zastoj na ogled.

Na Travniku nasproti kosarnt.

M. POBERAJ.

Zimske hlače gl. 3-16.

Gotov pomoček.

Vsodko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpušljanju las, luskinasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnjenju. IZDELJEHITRO. Izvirne steklenice razposilja po 1 gl. 50 kr., steklenico za poskušnjo po 1 gl. I. Grolich v Brnu. Zaloga: v Gorici: Cristofolotti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malvo; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesti v glavi, kar se lahko dokaže s spričovali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grolichova, gotova pomoč zoper vsakoršno bolenjo zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih koronik moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.

Najboljša obramba proti koleri,

katera bi ne smela v nobeni hiši manjkati, je obče dokazana in izvrstno priznana

ŠUMAVSKA GREŃČICA

(Böhmerwaldbitter)

iz lekarnice „k črnemu orlu“ imenovane v Plan-u na Českem.

Ta služi posebno dobro pri slabem prebavljanju, pri studu jedi, slabem želodci, pri napevanju in ri-ganji, bljuvanju itd., po zavžitih mastnih ali napevanja-jočih jedi, na potovanju, na suhem in mo krem, n lovu in na polji, za torej se sme bolnim na želodci, pomorščakom, potovalcem, gozdarjem, gospodarjem silno pripraviti. Dobiva se v steklenicah po 50 kr. in po 1 gid. v glavni zalogi za Gorico pri g. Cristofolottiju, lekarničarju.